

(Izhaja ob 4 jutraj.)

Stane mesečno 12-50 Din
za inozemstvo 25—
neobvezno

Oglasni po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 9. oktobra.

Nocoj pred tremi leti smo drhteli v mraznem pričakovanju. Jutri je dan plebiscita, jutri se ujediniamo s koroškimi brati. Ali bo naša večina 60, 70, 80 odstotkov — le o tem so šle stvari. Tako je lahkomiselna Bleiweisova cesta zavarala svet s svojim brezvestnim optimizmom, tako je znala prikriti cel j. jugoslovanski javnosti dejanski položaj, da so bili le redki oni med nami, ki so pravilno t. j. pesimistično presojali situacijo.

Tako nas je zadela katastrofa nepripravljene. Razpalila je strasti in še danes ne vemo, ali je bil takrat občutljivi bolešči nad izgubo naše krvi južni od občutka globoko užaljenega samoljublja. Srce je bolelo do neznosnosti, toda nič manj ni trpel naš ponos. Zaman so skušali agitatorji nabujati javnost proti «Beogradu» ter odvlati pozornost od glavnih krivcev. Vsi smo četili, da je v korenine udarjen prestiž Slovencev kot zavednega dela naše nacionalne države. Nesrečni izid koroškega plebiscita ne pomeni le izgube prelepega dela naše zemlje in našega naroda, on je v svojih posledicah tudi v marsičem merodajen za politični položaj slovenskega plemena v naši državi.

Kar se je zgodilo pred tremi leti na Koroškem, je le zaključek dolge vrste smot in pogrešk, ki izvirajo iz pomanjkanja trenotnosti pri presoji političnih sil, iz nedostatka nacionalne discipline in iz nesposobnosti naše diplomacije. Izid smo v Parizu, zanašajoč se na lepe besede in programe odklanjali ugodne kompromisne rešitve, granico Drave, ter si sami izkonstruirali plebiscitno zanjko; zato smo pozneje na Koroškem polagali glavno težnjo na frazo in dopuščali, da nam slaba uprava ustvarja nasprotnike med lastnimi brati; zato smo v usodnem trenutku, ko se je glasovanje še dalo preprečiti in odločitev odgoditi, široko ustno prisegali na 60 % večino. Naša organizacija z faleka ni dosegala nemič, naša propaganda je bil le primitiven poskus izpodbiti uspehe ogromnega nemškega agitacijskega aparata. In medtem, ko so naši mali ljudje, poslani na Koroško, delali v svojem skromnejšem delokrogu čudeže, je visoko vodstvo plebiscitnega posla komplotno sramotne pogreške. Sami smo spodbujali vero izmučenega, plahega, v strahu pred nemškim gospodarjem vzgojenega koroškega naroda v našo pomoč. Dobili nismo večine, ker nismo znali svojim bratom navdahniti poguma.

Danes je slovenska Koroška na milost in nemilost izročena nemškemu eksploatatorju. In mi gázimo zopet v starih pogreškah. Mesto, da bi vse svoje sile posvečali naši notranji konsolidaciji, uvrstitvi naše nacionalne moči, bjeemo ljute plemenske boje, rešujemo separatistične probleme, z vneim iščemo, kar bi nas moglo razjedati in oslabiliti. Tako danes Jugoslavija neodrešenim bratom ne nudi one tolažbe, ne daje one trdne nade, ki nudi energijo in opravičuje žrtve. Tako se krivda nesrečnih dni pred tremi leti neprestano opetuje in pojačuje. Pač je naša država upravičena zahtevati od Avstrije, da respektira nacionalne pravice naših bratov, toda zadovoljila se je s platoničnimi Sedldovimi izjavami in mesto dejanske pomoči koroškim Slovincem, ponuja današnji režim rajše koncesije jugoslovanskim Nemcem...

In vendar! Koroški rojaki se niso predali obupu. Sedaj se pripravljajo na volitve in upajo, da pokažejo svojo samozavest z vidnimi uspehi. Kakor svetel žarek ob mrkem dnevu se nam zdijo ta poročila iz Koroške. Ako nam spominski dan ni le prilika za razvijanje glasnodonečih fraz, potem se morajo ob njem vzbuditi med nami zore državotvorne energije. Iz njih edino bo črpala uspehe tudi zavest dolžnosti do naših zaslužjenih bratov, čie edine nam bodo zgradile tisto Jugoslavijo, ki bo sposobna in voljna izbrisati tudi sramoto in nesrečo koroškega plebiscitnega dne.

Zakon o avtonomnih mestih

Beograd, 9. oktobra. p. Notranji minister je izdelal zakonski projekt o posebnih mestnih samoupravah treh glavnih mest Beograda, Zagreba in Ljubljane. V kolikor se je moglo izveleti, predvideva načrt za ta mesta posebne župane kot državne funkcionarje, ki bodo imeli nadzorstveno pravo nad občinskim gospodarstvom.

Radikali reducirajo ljubljansko univerzo

LJUBLJANSKA MEDICINSKA IN TEHNIŠKA FAKULTETA SE ODPRAVITA?

Beograd, 9. oktobra. p. Danes je bil rasposlan poslanecem proračun in finančni zakon za leto 1923-24. V čl. 83. finančnega zakona se nahaja pooblastilo za ministra prosvete, da odpravi pravoslavne teološko fakulteto v Zagrebu ter medicinsko in teološko (tehniško?) fakulteto v Ljubljani. V opozicijskih krogih so ta pooblastila izvala oster odpor.

Ministrski predsednik Pašić se izgovarja, da o tem ničesar ne ve! Tudi glede novih davkov in novih predpisov o davčnih službi, ki se nahajajo v novem finančnem zakonu, se posamezni člani vlade izmotirajo s raznimi izgovori. Med drugimi se uvelode za 15 do 20 odst. sviki davki na dohodke ter poseben davek na nove položajne plače uradnikov v znesku 1 do 3 odst. Tudi se navajajo nove carinske odredbe. Redni proračun za leto 1923-24. predvideva 11 milijonov izdatkov.

Med opozicijo se bodo vrtili razgovori za enoten boj proti nekaterim izvalnim in krivičnim določbam tega najnovejšega vladinega projekta.

Zakon o faksah v načelu sprejet

NEMCI SO SE PREMISLILI. — OSTRA DEMOKRATSKA KRITIKA.

Beograd, 9. oktobra. r. Danes dopoldne se je v Narodni skupščini nadaljevala generalna debata o izpremembah in dopolnitvah k zakonu o taksah. Prvi je govoril Nedeljko Divac (soc.), ki je kritiziral načrt in izjavil, da bo glasoval proti. Posl. Pucelj je izjavil, da ne more glasovati za ta zakonski predlog, ker je nesocialen. Naglašal, da niso vso krivdo podpisniki Markovega protokola, da se ta vlada umetno drži na krmilu. Izjavila svojo solidarnost z zemljoradniki in zapuša v znak protesta skupščino. (Klic: To ni pravilna taktika!)

Posl. Pera Marković (dem.) naglašal, da se celo med radikalnimi poslanci pojavlja odpor proti koruptnemu režimu. Razumljivo je, da se jih polasča strah. Po 500 odst. dokladah, izrednih in naknadnih kreditih v znesku 1200 milijonov in kuluku prihaja sedaj nad narod novo breme — nove takse. Sedanja vlada ni narodu dala ničesar drugega nego samo bremena. Takse so najslabša vrsta davka. To poudarja tudi dr. Ninčič, učitelj g. Stojadinovića v predgovoru k Robičkovi izdaji zakona o taksah. Govornik posebno ostro kritiziral takse na pritožbe proti volitvam ter sodne, šolske in cerkvene takse ter kruto ironizira določbo, da se more dobiti oproščenje od takse šele po predhodnem zaslišanju generalne direktorije posrednih davkov. Izjavila, da bo demokratski klub glasoval proti zakonu.

Posl. Hans Moser je v splošno presenečenje danes izjavil, da bo nemški klub glasoval za zakon. (Ironični klici)

Reška pogajanja

Še ena beogradska verzija.

Beograd, 9. oktobra. Današnji «Trgovinski Glasnik» prinaša dopis iz Reke pod naslovom: «Italijanska vlada vztraja pri svojih zahtevah», v katerem pravi, da so italijanski predlogi nastopili: Italijanska vlada je pripravljena, da se nadaljujejo pogajanja toda na bazi italijanskih predlogov, ki stremo za tem, da se razveljavi rapalska pogodba. Reka bi pripadla Italiji, a Delta in Baroš Jugoslaviji, a tako, da se tudi v bodoče oduva edinstvo reške luke zajedno z luko Baroš in s tem, da se obvskešno posluževati se reške luke. Kakor se vidi je ta projekt isti kot oni o konzorciju, ki ga je svoječasno italijanska delegacija predložila v Opatiji. Po tem projektu mi ne dobimo ničesar, razen mor-da neznatno korekturo meje, dočim dobi Italija reko in njeno luko, ki ostane tudi v bodoče administrativno zvezana z Barošem, tako da postane naša euvereniteta nad Barošem povsem iluzorična in brez vsakega praktičnega pomena. Naša trgovina bi bila tudi v bodoče pod kontrolo Italije. Igleđa torej, da Italija noče popustiti niti v glavni naši zahtvi, ki tvori jedro celega spora, namreč da se Delta in Baroš izročita v našo neomejeno oblast.

Beograd, 9. oktobra. p. Danes dopoldne je italijanski odpravnik poslov Summonte posetil Panto Gavrilovića, s katerim se je dalje časa razgovarjal o zadnjih predlogih italijanske vlade glede reškega vprašanja.

GRŠKI BEGUNCI ODKLANJAJO ITALIJANSKE MILIJONE

Pariz, 9. oktobra. l. Po brzobjavni vesti iz Aten je zbor grških beguncev iz Male Azije odklonil italijanski dar v znesku 12 milijonov lir, ki jim ga je Italijanska vlada ponudila od vsote, ki jo je dobila Italija kot odškodnino za umor italijanske razmetljive komisije.

DARUJTE ZA CIRIL-METODOVO DRUŽBO.

Pri opoziciji: Kaj ste pa dobili, da ste si tako premislili?

Po sklepnem govoru poročevalca večine posl. Kocića je sledilo glasovanje. Zakon je bil v načelu sprejet s 104 proti 64 glasovom. Zemljoradniki so se absentirali.

Konec seje ob 14. uri. Prihodnja jutri. Beograd, 9. oktobra. p. Danes je dopotoval v Beograd dr. Korošec, ki se je udeležil seje Narodne skupščine.

DELOVNI PROGRAM SKUPŠČINE.

Beograd, 9. oktobra. n. Današnja «Tri-buna» piše: Včeraj so se začeli razgovori med predsednikom Narodne skupščine Ljubo Jovanovićem in predsednikom demokratske stranke Ljubo Davidovićem glede nadaljnjega zasedanja Narodne skupščine. Poslanec Davidović je predlagal v imenu opozicije, naj se zasedanje skrajša, da bo diskusija o zakonskem načrtu o taksah zaključena do srede. V četrtak naj pride na dnevni red intervencija demokratskih poslancev o nepravilnostih in zlorabah, ki so jih za časa občinskih volitev v Srbiji vršile radikalne oblasti. V soboto naj se zasedanje Narodne skupščine zaključi.

ZAKONSKI PREDLOG O NARODNEM PRIZNANJU.

Beograd, 9. oktobra. p. Danes dopoldne je imel sejo odbor za proučevanje zakonskih predlogov o narodnem priznanju, ki sta jih postavila predsednik vlade in Ljubo Davidović. Odbor je po kratki razpravi sklenil, naj se Pašićev predlog spoji z Davidovićevim.

Radikalci in Turki

Seja radikalnega kluba.

Beograd, 9. oktobra. p. Nocoj je imel sejo klub radikalnih poslancev, na kateri se je sklepalo o razmerah v Južni Srbiji. Dalje je klub razpravljal o pogojih, ki jih je džemijet stavljal za sodelovanje. Po seji je izjavila vlada, da je pristala na vse pogoje džemijeta, tudi na zahteve, da se prizna spahijske. Debata je bilo zelo živahna.

Govorniki so zahtevali, naj se razmere v Južni Srbiji čimprej uredi. Po večini so obsojali vedenje džemijeta in opozarjali, da o njegove zahteve pretirane.

Kakor izgleda, je g. Pašić sedaj uvidel, da je večina radikalnega kluba protivna zahtevam džemijeta, in je zato zahteval, naj se sprejme sklep, da odpotuje minister Simonović v Skoplje, kjer naj na licu mesta prouči razmere. Na ta način je Pašić uspel, da klub ni odbil džemijetskih poslancev in da so ti danes glasovali za zakon o taksah.

KRALJEVIĆ GJORGJE OBOLEL.

Beograd, 9. oktobra. n. Kraljević Gjorgje je obolel za grižo in je moral ostati danes v postelji.

ZA NEODVISNOST ŠOLSKIH NADZORNIKOV.

Beograd, 9. oktobra. n. Učiteljsko udruženje v Beogradu bo zahtevalo od ministra prosvete izpremembe navedbe glede šolskih nadzornikov, po kateri ima minister prosvete pravico premeščati in vpokojevati šolske nadzornike. Zahtevali so, da o tem sklepa glavni prosvetni svet.

REORGANIZACIJA FAŠISTOVŠKE STRANKE.

Rim, 8. oktobra. s. Veliki svet fašistovske stranke, ki se sestane še ta mesec, namerava izvesti popolno reorganizacijo strankinega vodstva. Administrativne zadeve bodo ločene od političnih, ki jih bo vodil poseben politični direktorij, stoječ pod neposrednim vplivom Mussolinija.

Francosko-nemška pogajanja za obnovitev dela

PREDLOGI NEMŠKE VLADE. — FRANCOŠKA SLIKA O POGAJANJH. — ODPOR NEMŠKEGA DELAVSTVA PROTI INDUSTRIJEM.

Berlin, 9. oktobra. s. Listi doznajajo, da je državna vlada dala odpravnikom poslov v Parizu in Bruslju nalog, da povprašajo pri francoski in belgijski vladi, ali nameravata pričeti z nemško vlado pogajanja glede obnove dela. O razgovorih skupine industrijalcev z generalom Degouttejem bo nemška vlada zavzela stališče, ko bosta Pariz in Bruselj odgovorila.

Pariz, 9. oktobra. j. Nemški predlog, po katerem naj se sestavi nemško-francosko-belgijska komisija za ureditev vprašanja o upostavitvi normalnega gospodarskega življenja v Poruhru bo nemški odpravnik poslov jutri dopoldne izročil linsko vlado. Na Quai d'Orsayu izjavljajo da se mora Francija sporazumeti z Belgijo glede odgovora.

Nemški odpravnik v Bruslju je že včeraj zvečer izročil predlog belgijskemu zunanjemu ministru. Kakor je razvidno iz doslej dospelih poročil, se bo tudi belgijska vlada glede odgovora sporazumela s francosko. Jaspas je izjavil odpravniku, da mora nemška vlada pokazati dejansko svojo dobro voljo s tem, da napoti železničarje k delu in prične z odplačilom reparacijskih dajatev. Na Quai d'Orsayu zagotavljajo, da trenutno še ni nobenih poročil iz Bruslja.

Pariz, 9. oktobra. s. Po francoskem naziranjju je brezdvomno, da so prišli nemški veleindustrijalci pod vodstvom Stinesa v Düsseldorf sporazumeti z berlinsko vlado. Na Quai d'Orsayu izjavljajo, da teko pogajanja z nemškimi industrijalci zelo ugodno in da je upati, da bodo privedla do obojestransko ugodne rešitve.

«Matin» objavlja podrobnosti o razgovoru med Stinesom in generalom Degouttejem kakor tudi o pogodbah, ki je bila sklenjena 7. oktobra med skupino Phoenix in francoskimi zasedbenimi oblastmi. Stines je zahteval 6. oktobra od generala Degoutteja uvedbo deseturnega delav-

nika v tovarnah in osemnopolurnega v rudnikih, češ da bo le tako mogoče izpolniti reparacijske zahteve. Francoski zastopnik ni pristal na to zahtevo. Dalje je zahteval Stines, da se vrnejo inženjerji, predelavci in specialni delavci v zasebno ozemlje, ker bo le z njimi mogoče zopet upostaviti obrat v tovarnah in rudnikih. Tudi na to zahtevo Francozi niso pristali in izjavili, da bo Francija glede teh točk sklepala, kadar bo smatrala za koristno in mogoče. Stines je zahteval končno, da se izroči nemškemu vodstvu vse žgálnice koksa in vsi rudniki, ki so jih prevzele zasedbene oblasti v svojo režijo, ker bodo tako donasili večje koristi. Predlog je general Degoutte odklonil in izjavil, da imajo zasedbene oblasti v teh rudnikih svoje garancije, ki jih ne bodo dale iz rok, dokler ne bo vse delo obnovljeno. Tudi prošnjo za dovoljenje večjega predujma radi upostavitve nekaterih obratov je Degoutte zavrnil.

Berlin, 9. oktobra. s. Neka brzobjavka «Vossische Zeitung» iz Essena javlja, da je državno ministrstvo za dela odredilo naj v Poruhru počakajo z novo ureditvijo dela, dokler se niso pričela nova pogajanja. Zahtevi so sledili vsi rudarji.

Delavci proti industrijalcem.

Berlin, 9. oktobra. j. Postopanje veleindustrijalcev v zasedenem ozemlju je vzbudilo v delavskih vrstah veliko ogorčenje. Prevladuje vtis, da hočejo industrijalci vlado prehiteti. Zadeva je prišla tudi na današnji seji Reichstaga na dnevni red. Komunisti in socialni demokratje so označevali pogajanja težke industrije kot direktno veleizdajo. Komunisti so stavlili celo predlog, da naj državna vlada obtoži Stinesa, Glöcknerja in Wolffa pri državnem sodišču v Lipskem radi veleizdaje, ki jo hočejo zagrešiti iz osebnih interesov, zlasti da s podaljšanjem delovnega časa oškodujejo delavstvo.

Položaj v Nemčiji

POOBLASTILNI ZAKON. — PROTEST KOMUNISTOV.

Berlin, 9. oktobra. s. Državni zbor (Reichstag) se je posvetoval danes o pooblastilnem zakonu v zvezi s predlogom demokratskega Schifferja o poenostavitvi upravnega aparata, s katerim so soglašali tudi govorniki centruma in nemške ljudske stranke. Neki komunist je polemiziral proti pooblastilnemu zakonu. Poslanec Müller-Franken (soc. dem.) je utemeljeval strankin predlog k pooblastilnemu zakonu, po katerem naj veljajo na podlagi njega storjeni ukrepi najdalj do 1. januarja 1925. in naj se za varstvo brezposelnih izda poseben zakon. Zahteval je tudi poljsnila o pogajanjih porenških industrijalcev s Francozi.

Berlin, 9. oktobra. j. «Reichstag» bo najkasneje jutri odgođen. Ni še gotovo, če bo prišlo do dve tretjinske večine, ki je potrebna za pooblastilen zakon, ker le-

vo krilo socialnih demokratov ne bo glasovalo za zakon. Nemška ljudska stranka bo nastopila za pooblastilni zakon, dočim nemški nacionalisti ne bodo glasovali zanj.

Dresden, 9. oktobra. r. Pogajanja med komunisti in socialnimi demokratji glede sestave skupne vlade na Saškem so se zaključila s popolnim sporazumom, tako, da bodo komunisti stopili v saško vlado.

Berlin, 9. oktobra. s. Komunisti srednje Nemčije so sklenili mobilizirati delavstvo za generalno stavko in sklicati državni kongres obratnih svetov.

RUSIJA IN NEMŠKI DOGODKI.

Beograd, 9. oktobra. r. Reuter poroča iz Rige, da sovjetska vlada nadaljuje vojne priprave z ozirom na dogodke v Nemčiji.

Inozemske borze

CURIH: Berlin 0.0000006; New-York 558.50; London 25.43; Pariz 33.80; Milan 25.40; Praga 16.75; Budimpešta 0.0902; Bukarešta 2.60; Beograd 6.35; Sofija 5.40; Varšava 0.0007; Dunaj 0.0079. — Ob 17. Beograd 6.525.

TRST: Beograd 25.60 do 25.90, Pariz 132.75 do 133.25, London 100.30 do 100.50, New-York 22 do 22.10, Dunaj 0.081 do 0.082, Praga 65.25 do 65.75; dinarji 25.60 do 26, dolarji 21.95 do 22.05.

DUNAJ: Beograd 825 do 829; Berlin 0.428 do 0.528; Budimpešta 3.76 do 3.86; Bukarešta 329 do 331; London 322.500 do 323.500; Milan 3209 do 3221; New-York 70.935 do 71.185; Pariz 4292 do 4308; Praga 2126 do 2130; Sofija 686 do 690; Varšava 730 do 830; Curih 12715 do 12765; dolarji 70.560 do 70.900; lire 3175 do 3195; dinarji 814 do 820; Bankverein 193; Linderbank 380; Južna železnica 539; Kranjska industrijska 2.200; Ruše 400; Trbovlje 762 (efektivni v tisočih ak).

PRAGA: Dunaj 4.635; Berlin 0.0125; Rim 137.25; London 155.75; New-York 34.30; Beograd 40.125.

BERLIN: Dunaj 17.157; Milan 54 milijonov 463.500; London 5.486.250.000; New-York 1.197.000.000; Beograd 14.463.750.

LONDON: Berlin 6.5 do 7.5 milijard; New-York 455.875 do 455.875; Milan 100.12 do 100.37; Dunaj 320.000 do 325 tisoč; Beograd 367 do 400.

NEW-YORK: Berlin 0.000.0055; Milan 495.50; Praga 300.25; Dunaj 0.14125; Beograd 115.75.

Ostra izjava nar. železničarjev proti ministru Jankoviču

Prejeli smo sledeči komuniké:
Pragmatika za železničarje je bila zakonodajnem odboru sprejeta dne 28. septembra, v narodni skupščini pa dne 2. oktobra. Tako na seji zakonodajnega odbora dne 28. septembra kakor tudi v narodni skupščini dne 2. oktobra je g. minister saobračaja dr. Velizar Janković izjavil, da so narodne železničarske organizacije, ki so v državi najjačše, dale na njegov osnutek pristane, da se z njim strinjajo in so z njim zadovoljne.
Centralni odbor narodnih železničarskih organizacij v Beogradu je to izjavo g. ministra saobračaja javnosti takoj v celoti demantiral.
Tudi mi smo z več komunikéji ponovno utrdili, da se z železničarsko pragmatiko, kakor je bila projektirana v ministertvu saobračaja, ne strinjamo. Zopet in zopet pribijemo: Izjava g. ministra saobračaja je neresnična. Narodne železničarske organizacije, oziroma njih centralni odbor ni dal na zadnji osnutek, še manj pa na tekst, kakršen je uzakonjen, nikoli svojega pristanka. Gosp. minister saobračaja je s svojo izjavo govoril le nesnove, če vedoma ali nevedoma, ni naša stvar. Ugotavljamo le, da je tako! Uzakonjena železničarska pragmatika ne le da ne ustreza duhu časa in najprirodnejšim potrebam železničarjev, temveč je in bo škodljiva tudi interesom službe in potemtakem interesom države.
Ob tej priliki pripominjamo, da je centralni odbor železničarskih organizacij ob protestih obstajal, ki jo je gosp. minister saobračaja prvotno označil za politično, v javnosti to odločno zanihal in v svojih komunikéjih poudarjal, da ima protestna obstava dela zgolj ekonomski značaj. Zaradi tega je gosp. minister saobračaja dr. Velizar Janković glavnega tajnika centralnega odbora Rade Jankoviča premestil v Krivolak v Makedonijo. Ker ni mogel iti, ga je odpustil iz službe.
Zveza jugoslovenskih železničarjev.

STALIŠČE DEMOKRATSKE STRANKE NAPRAM NOVI ŽELEZNIČARSKI PRAGMATIKI.

Povodom izjave narodnih železničarskih organizacij je važno ugotoviti stališče demokratske stranke napram novi železničarski pragmatiki. To stališče je označil predsednik Demokratskega kluba poslanec Ljuba Davidović v seji narodne skupščine dne 2. oktobra tako-le:
Zakon o državnem prometnem osoblju naj bi zboljšal materialno stanje uslužbencev, uredil njihove pravice in določil njihove dolžnosti. Neobhodno potreben je tudi zato, da se sedanji zastareli in nesodobni predpisi zamenjajo z naprednejšimi, ki bi se prilagodili novim razmeram. Železničarjem smo dolžni posebno pažnjo. Od vseh javnih uslužbencev vršijo najtežjo in najbolj odgovorno službo. Železničarji so vedno na mrtvi straži, ker njim so zaupana življenja državljanov, obramba dežele in napredek celokupnega gospodarstva. Oni morajo biti vedno budni čuvaji najvišjih narodnih in državnih interesov. Zakon, ki se tiče njih bi moral biti dostojen njihovega važnega poklica. Predlog pa, ki ga je predložil prometni minister in ga je odobrila vladina večina zakonodajnega odbora, ne vsebuje samo vseh ohih nedostatkov in napak, ki smo jih poudarili še povodom razprave o splošnem uradniškem zakonu, temveč je še bolj reakcionaren. S tem zakonom so postavljeni uslužbenci na državnih železnicah v odvisnejši in nesigurnejši položaj, kakor je položaj ostalih uradnikov. Tako je skoro cela gl. X., v kateri se nahajajo disciplinski predpisi, posebno pa člen 193., s katerim se ustanavlja izjemno sodno postopanje, po skrajšanem postopku, brez ožira na

splošna načela in druge zakonske predpise. Po tem členu je prepuščeno ministru prometa, da, presoja jo razmere po svoje, lahko postavi za vsak slučaj posebno disciplinarno sodišče, v katerem so sodniki od njega odvisni ljudje! Razsodba tega sodišča je takoj izvršna; pritožba je dopustna samo ministru prometa in njegov sklep je končnoveljav. To sodišče je pravi preki sod. Z eno potezo minister prometa, kot suverena oblast, lahko uniči vse pravice, ki jih ta zakon priznava železniškim uslužbencem. Ako pomislimo, da po izjavi ministra prometa v zakonodajnem odboru, ostane uredba o postopku in slučajih neredov, štrajkov in upora na železnicah od 15. decembra 1920 tudi dalje v veljavi, potem šele vidimo, kakim samovoljam so izločili železničarji. Minister nima za nje le prekega sodišča, temveč jih lahko še po svoji volji kliče v vojaško službovanje in izroči vojaškemu sodišču. Poleg vojaške discipline torej še preko sodišče v samem ministertvu prometa! Tako ustanova je nasprotna tudi ustavi, ki v svojem 100. členu izrecno prepoveduje ustanovitve izjemnih sodišč. Končno dajemo prehodne določbe ministru slobodne roke, da sam odloča, katere uradnike bo obdržal v službi. Tako so na široko otvorena vrata partizanski zlorabi. Ta odredba je prišla — kakor kaže žalostna izkušnja — v zakon samo zato, da bi se moglo neovirano vršiti preganjanje železničarjev — neradikalov. Demokratski klub odklanja to reakcionarno pragmatiko, ki je železničarjem in državi na škodo.

Medsebojno razkrinkavanje

Borba med radikalskimi prvaki v Ljubljani se veselo razvija. Gospodje so slekli rokavice ter pripovedujejo javnosti resnico o sebi. Organ Jadranske banke, katere zavzema po svojem pravnem zastopniku Ažmanu predsedniško mesto v radikalskem »direktoriju«, objavlja včeraj dopis kočevskega dr. Ivana Sajovice, ki zahteva »eksemplarično kaznovanje strankinega uslužbenca« Emila Stefanoviča ter odločno zanika, da bi kočevska organizacija (o kateri trdi dr. S., da tvori 1/3 vse radikalske moči v Sloveniji) bila sporazumna z znanim Stefanovičevim pismom na notranjega ministra. Mimogrede odkriva dr. Sajovic, da se snujejo razne intrige proti velikemu županu Lukanu tudi iz osebnega šreberstva in konkurence. Očividno čuti več radikalskih prvakov v sebi poklice za velikega župana. Končno »izroča« dr. Sajovic »pozdrave neomejene solidarnosti«.
Gosp. Stefanović odgovarja v »Orjunu« (ki objavlja njegova pojasnila z argumentom: je krepko z grojem ven!) Predvsem konstatira, da v kočevskem okraju sploh ne obstoja več nobena organizacija radikalske stranke, temveč le še malo omize Sajovičevih prijateljev. Vzklik, da so radikali pri zadnjih volitvah dobili 1/3 vseh svojih glasov, je enostavno ta, da so, kakor izjavlja g. Stefanović, radikali izdali »našo slovensko stvar Nemeem« in tako pridobili njihove krogljice. O dr. Sajovicu kot somišljeniku pravi tudi to, da je prišel z Ažmanom kot zastopnikom Jadranske banke v konflikt, ker je le-ta rovaril proti tem, da si Sajovic ustanovi lastno banko. V tem sporu da je dr. Sajovic zahteval od Jadranske banke izplačilo 20.000 Din za volilne stroške, češ, da sicer »radikalske stranke v Kočevju ni«.

Interesanten je obračun gosp. Stefanoviča s oficijelnim vodstvom slovenskih radikala. Njegovo pričevanje potrjuje v polnem obsegu, da je radikalska partija zasnovana pri nas kot podjetje Jadranske banke, ki vzdržuje v organizaciji svoje plačane agente. Svojo revolto označuje gosp. Stefanović (ki je kot tajnik NRS bil tudi nastavljenec Jadranske banke) kot »boj proti korupciji ban-

keške politike«. Zato tudi svojevo proglasa bojkot glasila Jadranske banke »Jutranjih Novosti« ter pozivlja vse prave radikale, da takoj vrnejo ta list, obetajoč, da bo v kratkem prišel izdati svoj lastni tednik »Radikal«.
Končno vztraja gosp. Stefanović na tem, da je še vedno glavni tajnik NRS ter pozivlja vse organizacije, da mu izrečejo zaupnico...
Sedaj bomo pač čuli par krepkih resnic o gosp. Stefanoviču s strani zastopnikov Jadranske banke...

Politične beležke

Službeni organ glavnega odbora Demokratske stranke »Demokratija«, ki je pred meseci prenehala, prične zopet izhajati. Glavni odbor DS je sklenil pridobiti za redakcijo prvovrstne novinarske sile.
Vesti o sestanku g. Pašića z g. Mussolinijem, ki naj bi se vršil po vseh laških listov 15. t. m. v Benetkah so označujejo v Beogradu kot netočne. V današnji situaciji bi tak sestanek ne imel zaželenega uspeha in je torej najmanj preuranjeno govoriti o njem.

Črni dan klerikalcev. Še nikdar niso klerikalci s pristranostjo služili nacionalni misli. Vsikdar jim je bila narodnost le sredstvo za njihove posebne kikalne, rimovske pretenzije. In kadar so se klerikalci pridružili narodnemu gibanju, so storili to iz politične spekulacije. Slej ali prej se je izkazalo, da so klerikalci vsak skupen naroden nastop brezvestno zlorabili v svoje strankarske svrhe. Kako brez umevanja za nacionalne potrebe so klerikalci, je včeraj zopet dokazal »Slovenec«. V svojem uvodniku plevira zato, da naj bi bil vsako leto 29. oktober »črni dan« našega naroda, ko naj bi se protestiralo in manifestiralo v prilog naših neodrešenih bratov v Primorju in na Koroskem. V isti sapi, ko to predlaga »Slovenec« pa piše, da naj se vrši 29. oktobra »črni dan« tudi proti Beogradu, češ: »Kje se odloča danes o naši usodi? V Rimu, v Celovcu in Dunaju in v — Belgradu! Infamna skrita tendenca tega stavka je jasna. Le rod »hlapecev in deklet«, o katerem govori »Slovenec«, lahko stališče svoje lastne države stavi v eno vrsto s stališčem, ki ga zavzema našemu narodu Italija ali Avstrija. Ni dvoma, da je samoradikalni režim nesreča za državo, a to je od danes do jutri. Naša država in narod sta večna. Če se današnji režim premalo briga za spoštnarodne interese, je treba vedno znova povdariti, da so ta režim vzpostavili z Markovim protokolom klerikalci sami, kakor je tudi bil podpredsednik ministrskega sveta dr. Korosec takrat, ko se je v Rapallu zapisala smrtna obsodba našemu narodu v Italiji, dr. Brejc pa predsednik pokrajinske uprave v Ljubljani ter voditelj plebiscitne akcije na Koroskem, ko je bila izgubljena za našo državo koroska Slovenija. Če bi hoteli Slovenci prirediti 29. oktobra »črni dan« bi ga morali pred vsem in po vsej pravici zato, ker smo toliko nesrečni, da nas tlačijo črna gospoda... Posebna infamija pa tiči še v tem, da predlaga klerikalno glasilo dan osvobođenja 29. oktobra za »črni dan«. Preprosti človek naj bi se naučil ta dan smatrati za dan naše nesreče. In pri tem naj bi sodelovala po predlogu klerikalnega lista tudi še Jugoslovenska Matica, CMD in druga obrambna društva!

Žalibog ne tigri temveč — babe. Kuluk izgleda, da ogroža SLS pri njenih volitvah, kajti sicer ne bi divjal »Slovenec« na tako nespameten način. Je mu pa pri tem, kakor da se udira v lastnem močvirju. Zdaj se »Slovenec« razburja, da cela država vzdržuje ceste v Srbiji, med tem ko pri nas plačujemo za deželne ceste deželno doklado, za krajne pa okrajno. Sicer ni vse tako res, kakor piše naš črni kolega. Tudi v Srbiji imajo občinske in okrajne ceste, ki se plačujejo z občinskimi in okrajnimi »nameti«. Z našimi bivšimi deželnimi dokladami, ki so inkamerirane in so danes v resnici državni davek, žal ne bi mogli veliko cest vzdržavati. Pa bodisi, da je tako, kakor pravi SLS. Zakaj tega ne zapreči? Po-

prej ste od 3 demokratov zahtevali čudeže, zdaj pa 21 tigrov ne zaleže nič. Od podpisa Markovega protokola bi bili radikali pristali na vse. A SLS je mislila pač na to, da postane dr. Brejc pokrajinski namestnik, ne pa na gospodarska vprašanja. Sicer pa bi z uvedbo samouprave, ki jo ustava predvideva, bilo vprašanje cest stavljen z dnevnega reda Narodne skupščine in bi prišlo v pristojnost oblastnih skupščin. SLS pa zavira provedbo ustave. Ali morda demokrati zadržujejo to provedbo? Ne, v zagrebškem protokolu je SLS to izposlovala. Odtod je mnogo gorja nastalo. Tudi kuluk, ki je delo vlade, katero je upostavila SLS. Ni treba pripomniti, da je demokratska stran glasovala proti kuluku. Posl. Veliković je za srbske kraje izjavil, da bi načelno ne ugovarjal kuluku, če bi bila uprava nepristranska. Tako pa celo za te kraje ne more biti za kuluk, ko se boji, da ga bodo radikali zlorabljali. Kaj pa so storili klerikalci? Pušenjak, Stanovnik in koga še naštevajo, so, da zabišejo vespotošovanjem volicem oči; res nekaj govorili, toda isti Pušenjak, Škulji, Stanovniki so s svojimi tovariši od Korošca do Nemanice v kritičnem trenutku, t. j. ko je šlo za glasovanje, zapustili dvorano ter tako omogočili radikalom, da so bile dvanajstine, v katerih se nahaja odredba o kuluku, gladko sprejete. Nezakonski očetje (ex Markovega protokola) so bili torej tudi še za babe pri rojstvu nesrečnega kuluka, ki je tako v dvojnem oziru klerikalno dete.

Prosveta

Ljubljanska drama.
Sreda, 10.: »Judita«. Gostovanje Marije Vere. B.
Četrtek, 11.: »Azazel«. D.
Ljubljanska opera.
Sreda, 10.: »Aida«. E.
Četrtek, 11.: »Seviljski brivci«. Gostovanje ge. Wesel Polla. A.
Mariborsko gledališče
Sreda, 10.: »Zlatorog«. C.

Z ljubljanskih gledališč. Prva repri-za »Aida« bo danes. Aida, ga. Lewandovska, Amerlis, ga. Rewiczera, Radames, g. Sowllski, Amonasro, g. Cvejič, Ramfis, g. Zathay, kralj egiptovski, g. Zupan in sel. g. Mohorčić. Dirigira in režira g. Rukavina. — V drami gostuje danes v naslovni vlogi Hebblove tragičije »Judita« ga. Marija Vera. Holoferna igra g. Skrbinkšek, režira g. Lipah.
Koncert vijolinskega virtuosa gosp. ravnatelja Saneina v Celju. Vršil se je v četrtek dne 4. oktobra v mali dvorani hotela »Union« ob srednjedobnem obisku muzikalnega občinstva. Proizvajanje g. Saneina, ki je Celjanom že dobro znan iz Zlikovega kvarteta, je bilo na umetniški višini in je zelo vsestransko navdušeno priznanje in aplavz. Zlasti globoko je vplival Bachov spev Air, kot zadnja točka pa se je igrala Smetanova kompozicija »Iz domovine«. Umetnika je prav dobro in čustveno spremljala na glasovirju njegova soproga Mirca Saneina.
Glasbena zgodovina. Predavanja iz glasbene zgodovine na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani se začne v četrtek dne 11. oktobra v pevski dvorani Glasbene Matice. Predava muzejski ravnatelj g. dr. Josip Mantuani vsak torek in četrtek od pol treh do starih popoldne. Kot slušatelji za ta predmet so lahko prigrasijo vsi, ki se zanimajo in ne le gojenci konservatorija. Priglasje sprejema konservatorijska pisarna. Brez priglasnice ne sme nikdo k predavanju.

Sokolstvo

Dramatični odsek Sokola Vič otvori svojo sezono v nedeljo dne 14. oktobra. Uprižori se E. Ganglova štiridejanka »Sin«. Odsek si je nabavil za bodočo sezono novih kulis, 2 prospekta in prenovil prednji zastor. Cene prostorov so nespremenjene.
Sokol v Ljubljani vabi na izredni občni zbor, ki se vrši jutri v četrtek ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Kazine. — Radi velevažnosti poročil je udeležba vsaga članstva obvezna. Odbor.

Sport

Seja upravnega odbora Ljubljanskega nogom. podsaveza se vrši v sredo, 10. t. m. ob 20.30 po seji poslovnega odbora. — Tajnik.
Grški SK. Sturm igra v soboto in nedeljo 13. in 14. t. m. s kompletnim i. moštvom dve nogometni tekmi z ljubljanskim Ilirijo. Sestava moštva Sturma je ista, v kateri je dosegel nedavno znamenite rezultate 4 : 1 proti Budapesti Torna es Vivo C., 0 : 1 proti dunajski Hakoah na Dunaju in 0 : 0 proti Slovanu na Dunaju. Sturm, ki zavzema, že drugo leto prvo mesto v štajerskem nogometnem savezu, velja v sedanji formi za enega najmočnejših klubov v Avstriji. V soboto se prične tekma ob 16. uri, v nedeljo ob pol 16. uri. Predprodaja vstopnic se vrši od četrta naprej v trgovini J. Gorec, v palači Kredite banke.
Prvi damski propagandni lahkootletski miting S. K. Primorja. V nedeljo, dne 14. t. m. se vrši na igrišču S. K. Primorja damski propagandni lahkootletski miting, prvi te vrste v Ljubljani. Vsa tekmovalja se bodo vršila s handicapom takom, da se bodo lahko plasirale tudi slabše tekmovalke. Način takega tekmovalja, kjer morajo boljše tekmovalke napeti vse sile, da dosežejo prva mesta, je v drugih sportnih centrih že zelo udomačen. Pri nedeljskem tekmovalju nastopijo vse tekmovalke S. K. Primorja; svojo sodelovanje je že obljubil tudi S. K. Jadranski. Vabljeni pa so tudi vsi ostali ljubljanski in zagrebški klubi, kakor Ilirija, Hašk in Makabi, vsled česar je pričakovati, da bo udeležba tekmovalk mnogobrojna. Pred mitingom se vrši nogometna tekma med timi lahkootletov in plavačev S. K. Primorja.

Šah

Šahovski klub v Šiški opozarja svoje člane na veliko simultansko produkcijo jugoslovenskega šahovskega prvaka spodra dr. Vidmarja dne 10. t. m. Igralni večer v klubu ta dan odpade. Tajnik.

Objave

× Inskripcija na ljubljanski univerzi za zimski tečaj 1923.—24. je podaljšana do dne 20. oktobra.
× O mednarodnem profesorsem kongresu, ki se je vršil zadnje dni avgusta v Pragi bo poročal g. prof. dr. P. Breznik jutri, dne 11. oktobra v risalnici 1. drž. gimnazije v Ljubljani. Začetek ob 17. uri.
× Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje službo kurjača in hišnika za svoje uradno poslopje. Pogoj so razvidni iz »Uradnega lista« št. 93 z dne 5. sept. 1923. Prošnje je vložiti do dne 15. oktobra.
× Plesne vaje ljubljanskih maturantov se vrše od danes naprej vsako sredo. Začetek točno ob pol 8. uri. — Odi.
× Lya Mara v kinu »Matica«. Od 11. do 14. oktobra predvaja kino »Matica« najnovejši Lya Mara-film »Katjusa« slovnja po romanu grofa L. Tolstoj. Fotografije tega filma so razstavljene v izložbi tvrde Sare v Šelenburgovi ulici. Pripravlja se največja učinkovitost jesenske sezone »Kraljica zraka«??
× Društvo državnih policijskih nameščencev v Ljubljani se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem zastopnikom oblasti in društer, darovalcem dobitek, posetnikom, sodelovalcem in vsem onim, ki so, bodisi gmotno ali dejansko pomagali k dobro uspehi družinski dobredni prireditvi dne 6. oktobra 1923. — Veselilni odsek.
× Ustanovni občni zbor Udruženja tobačnih trafikantov se vrši v nedeljo dne 21. oktobra ob 18. uri popoldne v hotelu »Balkan« v Celju. Ker je občni zbor za trafikante velikega pomena, prosimo zanesljivo in polnoštevilno udeležbo. — Pripravljalni odbor.
× Celjsko sokolsko društvo priredi v nedeljo dne 21. oktobra ob 14. uri v Dekovkem trgu pred Narodnim domom tombolo, za katero vlada že sedaj velika zanimanje, ker so se nabrali v veliki številu izredno lepi dobinki.

Henri se je že prav dobro spominjal strička Sainclaira izva prejšnjih dni, ki mu je kakor pravi stric, nosil najčudovitejših igračk, s kakršnimi se niso mogli ponasati otroci, s katerimi se je hodil igrati v trocaderoški vrti, pa tudi sosedovi ne, kamor je večkrat šel na obisk.
Ko malček zagleda »strička Sainclaira«, se mu nasmehne in ga začne objemati, iz oči pa mu sije bolest srca, ki trpi in se boji, pa ne ve zakaj.
Sainclair le s težavo zakrije ganutje in skuša Henrija malo razveseliti:
— Ljubček moj, ne boj se, ja z te bom ozdravil in ni več ne boš trpel... Da ne pozabim, papa mi je dovolil, da ti napravim veliko, veliko veselje... No, kaj misliš, uganil?
Dečku se zasvetijo oči od željne radovednosti in nestrpnosti gleda Sainclaira.
— Peljala se bova! Malo potovanje... v auto! Le pripraviti se, greva takoj... Saj papa dovolil, kajne?
— Seveda, kakopak! odgovarja gospod Prillant in se skuša nasmehniti, pa mu gre boli na tok.

atlantique? ...
— Bi, odgovori minister, »samo po-brigati bi se bilo treba.«
— Dobro, daj, brzojavi ravnatelju v Havru sledeče: »Pripravite podmornico »Lampas« za Sainclaira, ki pride ob poldvanajstih. Nujno!«
Na klic »Napreji!« zabrni auto in zdrži v dir, mali Henri pa strmi v nemem občudovanju in se stiska zdaj k »stričku«, zdaj k miss Ellen.
— Ob enajstih dvaindvajset minut privozi auto na Veliko nabrežje v Le Havre. Vožnja je trajala eno uro dvainpetdeset minut.
Ob podmornici sta bili v pristanišču in »Lampas« je bil pripravljen, da odpluje. Kljub precejšnji razdalji — kakih 200 metrov od nabrežja — spozna Sainclair moža, ki je stal na mostiču podmornika.
— Ciserat!
— Sainclair?! se ozre pomorski častnik, spoznal ga je po glasu.
Sainclair skoči v čoln, ki jih je bilo dosti ob obrežju, in pomaga vstopiti Angležinji in Henriju, nato pa odvesla k podmornici.
— Od kod pa ti? se začudi Ciserat ter pomaga prišlecem na krov. In dečko? izprašuje dalje, je-li tvoj? Oprost, več... iz brzojavke. ki so mu

jo izročili baš, ko sem hotel odpluti, mi ni bilo jasno... Mislim...
— Mislim, ga prekine Sainclair, »da preveč govoriš, prijatelj dragi. Daj, preskrbi raje primerno kajuto za damo in dečka. Da ti takoj povem: Aleksandra Prillanta, ministra, poznaš? No, ta dečko je njegov sin, edinec... Zdaj razumeš? Zuri se, treba je, da je »Lampas« še pred poldnem sto metrov pod vodo...
V tem hipu se prikaže na vrhu stop-nice, ki vodijo v podmornico, glava, ki se Sainclairu zazdi nekam znana. Prišla je vrsta na Sainclaira, da se začudi enkrat tudi on:
— O, profesor Lourmel!... Kaj niste v Italiji?...
— Nič več, kakor vidite,« odgovori profesor in stopi na krov. »Čul sem govorjenje in sem prišel... kaj se je zgodilo?...
Ko se ozre na dečka, namrši obrvi in kakor blesk se mu pojavi poznanje. Skloni se k Sainclairu in mu šepne na uho:
— Zopet kak slučaj invultacije? Sainclair poskoči:
— Zopet?... Ne razumem vas...
— Moja nečakinja, Ciseratova soproga... V Benetkah... Strašen slučaj invultacije z grozovitim mučenjem. In Mattol je predlagal podmornico. Opo-

zicija elementov, pravi... A vi, di ste mislili na »Lampas«, pomeni... Torej slutite, da je...
— Ne slutim več, zdaj vem!... Toda grom in peklo, mi tu besedičimo, ure gre pa na dvanaest...
— Trenutek še, Nyctalope,« prav resno profesor. »In vi, ker se ne mi slite ukrcati, sklepam, da je edino de-ček v nevarnosti. Toda, kaj nameta vate?«
— Zasledovati zločince, najti invultatorja...
— Vedel sem, Sainclair. Tudi jaz s moram najti in kaznovati...
In pokliče Mattola. »Brž, mo-kovčke, da se izkream.«
Ciseratu pa pravi: »Ne besede ve Zdaj več, kako in kaj. Bodi miren i ko sva midva v čolnu, ne izgubljaj časa! Odpluj takoj, pa brž pod vodo V štirinajstih dneh boš že kaj čul nas... Newyork, poštnoležke...«
Mattol prinese začuden priljago jo spusti v čoln. Lourmel gre napr-pa njim Sainclair. Hipoma se poja pred Jeanom Irena, ki jo je dobro p-znal z obiskov pri profesorju. S prst-mu da znamenje, naj molči, in n-stisne v roko prepognjen listič. Sai-clair se nemo prikloni in gre nap-za profesorjem, Irena pa izgine stopnicah v podmornico.

PRETJA OBLETNICA KOROŠKEGA PLEBISCITA.

Danes, dne 10. oktobra ob 8. zvečer se vrši v spomin tretje obletnice koroške plebiscita v veliki dvorani hotela «Union» v Ljubljani predavanje s skriptiranimi slikami iz Koroške. Vamimi ljubljanskimi občinstvom, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve, ki je velikega nacionalnega pomena. Dne 16. oktobra se namreč vrši na Koroškem volitve v državni in željni zbor. Ali ni naša dolžnost, da naše brate onstran Karavank moralno podpremo s tem, da omogočimo veličastno prireditev o priliki tretje obletnice sestežnega plebiscita?

Danes, dne 10. oktobra ob 8. zvečer vsi v «Union»!

* Prestolonaslednik pokrovitelj Jadranske straže. Kralj je privolil, da se proglasi prestolonaslednik za pokrovitelja Jadranske straže. V Beogradu se je sestavil poseben odbor s skupščinskimi predsednikom Jovanovićem na čelu, ki bo sproti deloval organizacijo Jadranske straže tudi po Sumadiji.

* Jugoslovenska Matica za naše nedoločene brate. V zadnji poitalijanski slovenske in hrvatske ljudske knjige v Ljubljani, je poslal pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice ministrstvu za vnanje zadeve v Beogradu naslednjo brzojavko: «Našim bratom Slovincem in Hrvatom v Ljubljani Krajini preti nova nevarnost s šolsko reformo, s katero se preko noči poitalijaničijo vse kole našega jezika, tako da naš narod gine v lastni hiši. Pri temu zločinu kulturne države odločno protestiramo in prosimo ministrstvo, da se v Rimu živo zavzame za to, da se ta infamija ne izvede.»

* Jugoslovenska - avstrijska konferenca se bo vršila sredi oktobra v Mariboru, da uredi vprašanje potniškega prometa med obema državama.

* Novi grški škof. Prihodnje nedelje bo tržaški nadškof dr. Sednej posvetil novoimenovanega tržaškega škofa dr. Alojzija Fogarja.

* Dr. 100dinarski bankovci. Kakor javljajo iz Beograda, se tiskajo v tiskarni francoske banke novi 100dinarski bankovci. Stare srbske in danke v obtoku se nahajajo še moradna banka po bančnem zakonu izmenjati.

* Konference delegatov profesor-skega združenja iz cele države se vrše te dni v Beogradu ter razpravljajo o važnih stanovitih zadevah.

* Smrtina kosa. Škofjelški in sploh goranjski narodni, zlasti sokolski krogi so izgubili kar v enem dnevu dva svoja stebra. V Stari Loki je umrl sinoči gospod Valentin Dolenc, brat odličnega Sokola g. Frana Dolenca in soproge upravnika Narodnega gledališča v Ljubljani gospe Jerice Hubadove. Pokojnik je bil blagajnik deželne finančne blagajne v Ljubljani in je stopil pred dvema letoma radi bolezni v pokoj; bil je eden najodličnejših lovcev v Sloveniji in navdušen pevec, za svojega bivanja v Ljubljani rvest član zbora Glasbene Matice. Njegov pogreb bo v četrtek popoldne. V Škofji Loki pa je včeraj dopoldne preminul znani trgovec in posestnik g. Fran Zieherl, oče požirvalne in navdušene sokolske rodbine, skoz in skoz naroden in napreden mož. Tudi njega pokopljejo jutri popoldne. Težko prizadetim rodbinam ne manjka sožalje! — V Ljubljani je umrla predvčeršnjim gospa Uršula Kremžar, mati narodnega poslanca g. Frana Kremžarja. — V soboto je umrl gospod Fridrik Laschan pl. Solstein, blagajniški predstojnik v p., v visoki starosti 85 let. — Blag jima spomin!

* Himen. Poročil se je včeraj gospod Slanko Gabrček, poštni uradnik v Ljubljani, z gđ. Katico Pavličičevo, hčerko upravitelja ljubljanske umobolnice. Mlademu paru mnogo sreče!

* Osebnost. Vseučiliški profesor doktor Fran Hešič, ki je v poletnem semestru predaval na povabilo poljske vlade na univerzi v Varšavi ter s predavanji in konferencami v vseh večjih poljskih mestih uspešno deloval za poljsko-jugoslovensko zблиžanje, se je vrnil v Ljubljano ter bo v zimskem semestru zopet pričel predavati na univerzi v Zagrebu.

* Povišanje brzojavnih pristojbin za izvenevropski promet. Ministrstvo pošte je povišalo pristojbine za brzojavke v Azijo, Afriko, Avstralijo in Ameriko.

* Posebna izdaja «Orjuna». Včeraj je izšla nacionalistična omladina posebno izdajo svojega organa v spomin tretje obletnice nesrečnega koroškega plebiscita.

* Krasen portret pesnika Josipa Stritarja je izdelal in dal razmnožiti akad. slikar g. Sterle. Portret je risan z ogljem in rdečim ter nam predstavlja pesnika v dobi, ko se je iz Aspanga odpravil v domovino. Josip Stritar, kateremu je umetnik poslal lepo uspešno sliko, se je ta njo posebno iskreno zahvalil ter podaril, da je izredno uspešna. Reprodukcijske je prav dobra ter bo slika v krasni slovenski in jugoslovanski hiši. Naroča se pri prof. Sterletu, tehn. srednja šola v Ljubljani ter stane 50 Din, po pošti primerno več.

* Prvi sneg. Po zadnjem deževju je zavladalo ponekod precej hladno vreme. Mraz, ki je nastopil tudi pri nas, je posledica tega, ker je v mnogih krajih srednje Evrope, a tudi pri nas v varožinski okolici zapadel sneg. Velik sneg je zapadel tudi v okolici Maria-Zell v Avstriji.

* Kriče razmere vladajo na Jesen-

cah. Pod tem naslovom se je v juliju na tem mestu poročalo o čudnem postopanju cerne o priliki, ko potujoči Čehi niso dobili na jeseniškem kolodvoru za jutreka, ker je carina šikanirala jeseniškega postajnega restavraterja g. Ozvalda. Na našo notico se je takrat oglašila jeseniška carinarna, ki je poslala «popravek» nam in «Jutranjim Novostim». Mi smo ga po zasluženju vrgli v koš. «Jutranje Novosti» so ga pa prinisale. Pod uradno obliko je jeseniški upravnik carinarnice gospod Otradosky povedal v tem svojem sestavku mnogo nepotrebnega. Najbolj nepotrebno pa je bilo, da je po krivem obdolžil spoštovanega in obče znanega postajnega restavraterja g. Ozvalda — tihotapetva! Na ta očitek g. Ozvalda seveda ni mogel molčati iz ozira nase, na železniško upravo in zlasti na svoj čestiti položaj kot člani starostaja slovenskega Sokola. Zato je vložil proti upravniku Otradoskemu in odgovornemu uredniku «Jutranjih Novosti» probo radi željenja časti potom tiska in tožbo Otradoskemu še posebej tožbo radi enake žalitve, izrečene ob neki priliki ustmeno. Obtožbenca sta poskušala dokaz resnice, ki se je pa klavarno ponesrečilo. Nasprotno se je pri včerajšnji razpravi pri deželnem sodišču ljubljanskem pokazalo, da je g. upravnik carinarnice lahkomišlno izrekel svojo obdolžitev, ne da bi se popreje pripril, kaj je na njej in da ni postopal dobro veri, marveč ker mu je nekoč v pozno v noč restavratere odrekel liter vina! Takoj drugo jutro so pričele carinske šikaner! G. restavratere je bil tudi ovaden sodišču radi željenja carine, obenem s svojo gospo, pa sta bila oba oproščena. Včeraj je temu prvu zadoščeno sledilo še drugo: J. Otradosky in odgovorni urednik «Jutranjih Novosti» sta bila obsojena, prvi na 200 Din, drugi na 100 Din, oba na objavo sodbe in povračilo občutnih stroškov. Razprava je pokazala, da je bila svoječasna naša kritika popolnoma upravičena in da vladajo v tem oziru na Jesenih zares kriče razmere. Takšno samovolnost, kakršno je gledel šikaner, pokazala tudi ta razprava, je vsekakor treba odpraviti!

* Zavistniki organizacije sodnikov so v ponedeljek intervenirali pri ministrskemu predsedniku Pašiču v zadevi zakona o sodnikih. Predsednik vlade je obljubil, da bo pospešil uzakonjenje tega važnega projekta.

* Ostro streljanje 40. pešpolka. V četrtek, petek in soboto ima 40. pp. «Triglavskega» strelske vaje z ostrimi naboji na prostoru Desni breg Save, med vasi Ježica - Gameljane - Vižmarje - Kleče - Savlje - Ježica. Streljanje se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj in konča ob 18. uri zvečer. Smer streljanja je od zapada proti vzhodu od vasi Vižmarje proti Stražnem hribu kolo 396. Vse prostor bode vsakokrat zastražen po vojaštvu in se prebivalstvo opozarja, da se v lastnem interesu pokorava posameznim vojakom stražarom, kateri imajo strogo povelje nepoklicnim osebam zabraniti prihod na nevarni prostor. Vhod na naznačeni prostor je vsakemu strogo prepovedan, izjemni policijskim oficirjem in vojaštvu. Prebivalstvu in posestnikom navedenega prostora se posebno naroča, da v pravem času izpraznijo ta prostor od svojih uslužbenecov in živine, kjer vojaštvo ne prevzame nobene odgovornosti za eventualno nesrečni slučaj ali škodo. Tudi se prebivalstvo opozarja, da ne pobira neeksplozivnih nabojev, posebno ne nabojev pehotnega topa — granate 37 mm. Kdor bi pozneje take nabojke našel, naj to naznani najbližji žandarmerijski postaji, kjer se drugače prav rado dogodi kakšna večja nesreča, tudi posledica smrti. Cesta vas Gameljane — most čez Savo-Ježica je za označeni čas brezpogojno zaprta in prepovedana ter cesta vas Črnuče — most čez Savo — vas Ježica — samo pogojno dovoljena za promet, katero dovoljenje bodo dajali oficirji na mostu čez Savo.

* Pojasnilo. V številki 129 z dne 3. junija t. l. smo objavili dopis iz Laškega, v katerem opisuje dopisnik, da je g. Konrad Kvartič v družbi z nekim Sommerjem napadel in pretepel g. C. in njegovo ženo ter je bilo tudi rečeno, da je g. Kvartič nemškutar. Ker po preteku daljšega časa ne moremo več ugotoviti dotičnega dopisnika, smo se o stanju zadeve priprčili iz kazenskega spisa U 490-28. okrajnega sodišča v Laškem in da izmešeni očitki proti gospodu Kvartiču nikakor niso resnični,

kar s tem ugotavljam, da se je neznanemu dopisniku posrečilo spraviti to poročilo v naš list. S tem dajemo g. Kvartiču popolno zadoščenje.

* Konflikt radi mariborskega prehranjevalnega urada. Včeraj je pokrajinska uprava brzojavno odredila predajo premoženja mariborskega prehranjevalnega urada prizadetim okrajnim zastopom, ki so po prevratu finansirali ta urad, in sicer mariborski, slovenjebistiški in lenarški. Predaja je v zvezi s premostitvijo dr. Lajnske in je prišlo včeraj radi tega do konflikta pri mariborskem okrajnem glavarstvu, ker so hoteli predajo radi vršice se preiskave zadržati.

* Zopet napad na urednika Goleca. Sinočnja «Marburger Zeitung» poroča, da je bil v torek popoln duhovnik Golec, urednik «Straže» v Mariboru zopet napaden na Ruški cesti od treh moških. Napadanci so baje navaliili nanj s pavkami: «Prokleta svinja!» in ga pretepali. Golec je začel klicati na pomoč, nekater je prihitel stražnik, ki je enega napadalca aretiral. G. Golec je pri napadu zgubil uro in očala.

* Društvo lesnih trgovcev v Celju je imelo redni občni dne 1. t. m. v hotelu «Balkan». Iz tajniškega poročila je poznati, da se ima društvo boriti z velikimi težavami v korist raznih panog lesne industrije in obrti, koje reprezentanti pa ne cenijo primerano društvenega delovanja. Kljub obsežni agitaciji Meje društvo komaj 84 članov. Občni zbor sta posetila tudi tajnik Trgovske obrtne zbornice g. Mohorič in obrtnozdružni komisar g. Založnik, ki sta dala zanimiva in važna strokovna navodila. Načelnikom društva je izvoljen g. Franc Podbrežnik iz Gornjega Grada, ker je dosedajni zastupnik predsednik g. Vinko Kukovec iz Celja radi prezaoposlenosti zopetno izvoljen odklonil.

* Samomor dveh mladih zaročencev. Na železniški progi Miramar-Trst so našli prošle sobote popoln razmarijeni trupli mladega moškega in mlade ženske. Iz pisma, ki so ga našli pri moškem, se je ugotovilo, da sta zaročena elektrotehnik Viktor Presetnik iz Trsta, star 23 let in njegova zaročenka Marija Potok, stara 18 let. Sta prostovoljno v smrt. V pismu prosti Presetnik sorodnike oproščajo za svoj obupni čin, ne pove pa, kateri vzroki so gnali mladi par v smrt.

Razpis.

Društvo za zgradbo Doma Sokolu I razpisuje dobavo gradiva, potrebnega za Dom Sokola I v skiroi izvršitvi.

- Potrebnovalo se bo:
- 1) 320.000 kg portlandcimenta;
 - 2) 1075 m³ peska in 900 m³ gramza za temeljno in kletno betonsko zidovje;
 - 3) 1400 m³ lepenke;
 - 4) 3 do 4 m³ asfalta;
 - 5) 50 do 60 m³ nagašenega apna;
 - 6) 413.000 kosov opeke (zidakov);
 - 7) 450 m³ predca in peska za železobetone;
 - 8) 30.000 kg betonskega železa, in sicer:

8000 kg premera 20 mm, 13000 " " 8 " 7000 " " 6 " 3) 200 m železa za vezi 4/8 mm.

Morebitna potrebna pojasnila se dobe vsak dan od 17. do 18. ure v pisarni Sokola I na Taboru št. 13.

Ponudbe naj obsegajo: Enotne cene za imenovano gradivo, postavljeno na gradbeni prostor ali na glavni kolodvor v Ljubljani, kratak opis kakovosti, delno količino gradiva ad 1.) do 5.), ki bi je bilo mogoče dobaviti do 1. novembra 1923. (prvi termin), delno količino gradiva ad 6.) do 8.), ki bi je bilo mogoče dobaviti do 20. novembra 1923. (drugi termin), končno naredbo najbližjih terminov, do katerih bi bil ponudnik v stani dobaviti ostali del gradiva.

Društvo si pridržuje, da bo naročilo morebiti tudi manjšo količino, kakor so zgornaj navedene; pridržano mu je, da se glede tretjega in vseh sledečih terminov za delne dobave dogovori z ozirom na potrebe napredujoče zgradbe.

Cene v dinarjih. Obvezne ponudbe je poslati na naslov: «Društvo za zgradbo Doma Sokola I» v Ljubljani, Tabor št. 13, najkasneje do 18. oktobra 1923.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1923.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (9. t. m.) Pšenica: baska, 78 — 79 kg, 2 odst., 1 vagon 355; baska, 79 — 80 kg, 2 odst., duplikat kasa, 3 vagoni 355; baska, 79 — 80 kg, pariteta Zenta, 2 vagona 355; baska, 79 — 80 kg, 2 odst., pariteta Zenta, 2 vagona 355; sremenska, 79 — 80 kg, 1 vagon 355; sremenska, 79 — 80 kg, duplikat kasa, 3 vagoni 360; srbijanska, 78 — 79 kg, 3 odst., Beograd, 2 vagona 350. Ječmen: baski, 68 — 69 kg, 1 vagon 267; baski, 68 — 69 kg, 1 vagon 270; 66 — 67 kg, ponudba 270. Oves: baski, duplikat kasa 240. Turšica: baska, 1 vagon 252,5; baski v storžih, 2 vagona 150; za december, 2 vagona 225; za januar-marec, 100 odst. kasa, 1 vagon 215; za februar-april, duplikat kasa, 6 vagonov 262,5; za januar-februar, 100 odst. kasa, 3 vagonov 219,5. Fižol: baski, beli, povpraševanje 225, Moka: baza «0», ponudba 570. Tendence nespremenjena.

Zagrebska blagovna borza (9. t. m.) Moka: baska, «0», ss, franko Ada, blago 365; baska, «0», s, blago 557,5. Pšenica: baska, 80 kg, 1 — 2 odst., franko Gajdobra, blago 355; slavonska, 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., 2 vagona 353,75. Turšica: zdrava, franko Gajdobra, blago 260. Oves: rešetan, franko Požega, blago 237,5; rešetan, franko Prijedor, blago 237,5; rešetan, franko Prijedor, blago 230. Otrubi: v jutitnih vrečah, franko Zagreb, blago 160. Tendence zelo nestalna, zlasti v moki.

Beograjska blagovna borza (9. t. m.) Pšenica: 80 kg, 2 odst., franko vagon Zemun, ponudba 355; 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., franko vagon Beograd, ponudba 350, povpraševanje 340. Turšica: stara, franko vagon Beograd, ponudba 275; nova za marc-april, franko vagon Beograd, pol odstotka kase, ponudba 255, povpraševanje 230. Fižol: beli, rešetan, franko vagon Beograd, ponudba 260. Otrubi: franko vagon Beograd, brutto za netto, 155, zaključek 155.

Dunajski živinski sejem (9. t. m.) Dogon 4269; od tega 166 domačih 611 iz Madžarske, 683 iz Jugoslavije, 109 iz Danske. Notirajo za kg žive teže v tisočih ak: debele svinje 24 — 27,5, mesna-

te 23 — 28. Napram prošlemu tednu se padle cene debelih svinj za 500 — 1000 ak, mesnatih pa za 2500 — 3000 ak

— Narodna banka ustavila lombardi-ranje obveznic in bonov. Na zadnji seji upravnega odbora Narodne banke se je sklenilo, da se ustavi daljnje dajanje posojil na lombarde. Doslej so se tako posojila dajala na državne obveznice in bone, pa se sedaj ukinjajo tudi ta zara-di izžerpanja kontingenta. Z dajanjem novih posojil se prične šele spomladi.

Domače borze

9. oktobra:

ZAGREB. V efektnih trga najes dalje. Kupcev je vedno manj. V devizah je včerajšnji porast dinarja v Curihu poleg čerstoše samega švicarskega franka povzročil znatno znižanje tukajšnjih tečajev. Blaga je bilo spočetka dovolj, potem nekaj manj in je v drugi polovici sestanka pri povečanem povpraševanju prišlo do neznatnega uvrščenja. Notirale so devize: Amsterdam 3250 — 3380, Dunaj 0.12 — 0.121, Berlin (100 milijonov) 7.5 — 15, Bruselj 450 — 460, Budimpešta 0.45 — 0.48, Bukarešta 0 — 41, Italija izplačilo 391.5 — 393.5, ček 399 — 391, London izplačilo 391.5 — 393.5, ček 390 — 392, Newyork ček 85.5 — 86.5, Pariz izplačilo 510 — 515, ček 507.5 — 512.5, Praga 256 — 257.5, Sofija 0 — 88, Švica izplačilo 1540 — 1550, ček 1537.5 — 1542.5; valute: dolar 84 — 85, ak 0.121 — 0.122, K6 253 — 0, francoski franki 495 — 500, napoleonidori 0 — 345, leji 41 — 42, švicarski franki 1550 — 0, lire 384 — 386; efekti: Hipotekarna 121—125, Jugoslovenska 157 — 159, Ljubljanska kreditna 205 — 215, Praštrediona 1132.5 — 1137.5, Slavonska 108 — 111, Eksploatacija 237.5 — 242.5, Našička 220 — 230, Trbovlje 990 — 910, 7% investicijsko 0 — 70.

BEograd. Tendence nestalna. Blaga dovolj. Povpraševanje krito. Notirale so devize: Berlin (100 milijonov) 14—15, Dunaj 0.1215 — 0.1219, Bruselj 445 — 450, Bukarešta 40 — 50, Zeneva 1545 — 1552, London 393.5 — 395, Milan 592 — 393, Newyork 86.5 — 87, Pariz 517 — 518, Praga 257 — 257.5.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Pisalni stroji, potrebsčine

Mehanična delavnica

(popravljalnica)

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

Premog

iz rudnika Trbovlje

cement

stalno v zalogi pri

H. Petrič

sedaj Gosposvetska cesta 16

nasproti Kolizaju. 6197

5332

A 47/23, P 16/23—30

Dražbeni oklic.

Dne 15. oktobra 1923. ob pol deseti uri dopoldne se bodo prodala po javni dražbi v Žirovnici št. 36 na Gorenjskem v zapuščino po pokojnemu Ivanu Svetinski spadajoča zemljišča:

- 1) njiva parcela št. 228 k. o. Žirovnica v izmeri 40 a 89 m²;
- 2) njiva in travnik parc. št. 762 in 763 k. o. Žirovnica v izmeri 53 a 30 m²;
- 3) travnik parc. št. 764, 765 in 766 k. o. Žirovnica v izmeri 62 a 51 m².

Izklicna cena ad 1.) 2050 Din, ad 2.) 2675 Din, ad 3.) 3150 Din.

Dražbeni pogoji se lahko pogledajo pri podpisnem sodišču in pri županstvu v Breznici na Gorenjskem.

Okrajno sodišče v Radovljici, odd. I., dne 4. oktobra 1923.

Potrti najgloblje žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je danes ob pol 8. uri zvečer preminul po dolgi in težki bolezni naš iskreno ljubljani brat, stric in svak, gospod

Valentin Dolenc

finančni blagajnik v pok.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 11. oktobra 1923 popoldne ob pol 5. uri iz hiše žalosti v Stari Loki šte. 15 na tamkajšino pokopališče.

Stara Loka, dne 9. oktobra 1923.

France Dolenc
tesni industrijalec, brat.

Jerica Hubad, roj. Dolenc
sestra.

Vsi ostali sorodniki.

Posebna obvestila se ne izdajajo.

192

Mali oglasi

Stenoje z državnim davkom na inserate vrad do 20 besed Cila 5-1, vsaka nadalje beseda 50 par besed. — Plača se vedno naprej (lahko tudi v zamiki). Na vprašanje odgovorja upravnica, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor ter manipulacijske pristojbine 0.01.

Službe (dobe)

Leporeci (kijariji)
Na leto za Zagreb. Dobra plača. Dopolni ali osebna agencija pri Borovnici, Ljubljana. Dolenjska cesta št. 18. 12085

Knjigovodja
popolnoma samostojna, občasno tudi korektorica, za slovensko, nemško, event. tudi italijansko ali francosko, se takoj sprejme. Ponudbe s priloženo pod. "Centrala" na upr. "Jutra". 12040

Za lepo trgovino
na delu, se išče prodajalka, svedehana popolno v stroki mešane trgovine in po možnosti tudi knjigovodstva. — Ponudbe pod "Mešana trgovina" na upravo "Jutra". 12000

Moškega
bi bi tedensko enkrat v opolninskih urah domni prenos iz kleti v kuhinjo, 18cm. Naslov pove upravo "Jutra". 12022

Čevljarški mojstri!
Ker je stavka čevljarških pomočnikov nastala, dam delo na dom, po 12 parov. — Plača dobro, delo trajno. — Janko Jela. Cesta na Loko 25, Ljubljana. 12023

Železninar
trgovski nastavljenec, prvostopna moč s daljšo prakso, se po dobrih pogojih sprejme. Stanovanje na razpisu. Ponudbe pod "Železninar" na upravo "Jutra". 12063

Vajenca in pomočnika
sprejme takoj Matija Milnar, Ševčar, Motnik, Hlana in stanovanje v hili. 11883

Trije čevl. pomočniki
in en vajenec se sprejmejo takoj. Stajenec Čevl. Ševčar Seica pri škofji Loka. 11878

Spretna kuharica
se sprejme, kakor tudi potrebna za pojedinsko težje delo. — Naslov pove upravo "Jutra". 11810

Več prodajalk
ki se razumejo tudi na slivanje, sprejmejo takoj. Ponudbe na Kocbek, Kranj. 11732

Krojaška pomočnika
dobrega, za rana dela potrebne Franjo Pungertar v Trbovljah. 12074

Službe (iščejo)

Sivilja
iskana v svojem poslu, se priporoča na dom. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Sivilja". 12041

Absolventinja
br. dvoraz. praktična šola, išče mesto kot trgovska šola. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "A. P. 716". 12058

Učenka
šolskih staršev v starosti 16 let, išče mesto v trgovini, event. tudi na delu. Nastopi takoj. Ponudbe pod "Učenka" na upravo "Jutra". 11831

Izprava strojnik
kijavničar in elektrinar z daljšo prakso, neozmožen in tizen, išče službo za november. Oglašje na upravo "Jutra" pod "Strojnik 623". 11944

Slasličar
fr. Primorja št. primernega mesta v Mariboru. Večletna praksa. Cenj. ponudbe pod "Slasličar" na podružnico "Jutra" v Mariboru. 12028

Absolvent
z razredov mešanske šole, z znanjem strojeplata in nekoliko pisarniške prakse, išče mesto v kakem podjetju. Ponudbe pod šifro "Marjita" na upravo "Jutra". 12043

Apnar
prvovrstna moč s 15letno prakso v postavljanju in zganju poljskih in zidanih apnele, sprejme delo kjerkoli v Sloveniji. — Ponudbe pod "Apnar" na upravnico "Jutra". 11931

Knjigovodja-bilancist
s 12letno prakso na računih, vodilnih mestih velikih kreditnih, trgovskih, produkcijskih in drugih podjetij, vseh vrstah knjigovodstva in bilanciranja, dober kalkulacijski organizator, šeli vseh osebnih razmer premeniti službo v istem svetu h lakemu večjemu podjetju. Po možnosti šeli pramo stanovanje. Cenj. ponudbe prosil na upravo "Jutra" pod šifro "Trajno mesto". 11778

Učiteljica
vsestranska izobražena, ljubiteljska otrok, 18 let mesto vzgojiteljice, event. bi šla kot družabnica k starejši dami. Cenj. ponudbe bi poslali na podružnico "Jutra" v Mariboru pod "Učiteljica". 12065

Deklica v 15em letu
z enoletno prakso, krepka, zgovorna in poketna, brez staršev, šeli mesta kot učenci ali na delu. Pogoji 4letna učna doba, vsa oskrba v hili Cenjene ponudbe pod "Upr. rabna" na upravo "Jutra". 12067

Kontorist
slav. in nemški korektor, zmožen strojeplata in stenografije ter vseh pisarniških del, s večletno prakso, išče primerne službe. — Ponudbe pod "Kontorist" na podružnico "Jutra" v Celju. 12075

Kontoristinja
z večletno prakso, veča slovenskega in nemškega jezika, stenografije, korektorice in knjigovodstva, šeli premeniti službo. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Kontoristinja". 12074

Pisarniška moč
s prakso, veča slovenskega in nemškega jezika, stenografije, strojeplata in korektorice, šeli premeniti službo. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Pisarniška moč". 12048

Prodajam
Novo vodno kolo in mesecnega leza, močno okovano, 3 m visoko, in lep štedilnik, prodaj Josip Triplat, Moste pri Zirovnici. 12049

Prodajam:
dobro ohranjen lahki vozček, dalje dobro ohranjeno konjsko opremo in dobro ohranjen šivalni stroj. Cena po dogovoru. — Na naslov: Domiale 80. 12023

Otomana
skoro nova, se prodaja. Polze se v upravi "Jutra". 12082

Delnice
Jadranske banke Beograd, 450 konradov, se prodajo. Ponudbe pod "Se druge delnice" na upr. "Jutra". 12088

Šolske potrebščine
po zalžanih cenah priporoča M. Tičar, Ljubljana. 202

Moško kolo se prodaja
po ugodni cenj. — Dramsko gledališče (Elektrikar). — Ogleda se od 9-12 in od 3-5. 12007

Pletilni stroj št. 8
dobro ohranjen, se prodaja. — Naslov pove upravo "Jutra". 11963

Krasna spalna garnitura
najmodernejše ročno delo na rumeno platno. Polze se v veži Stari trg 19, na ogled v I. nadstropju. 12056

Dve lokomobili
10 in 15 konjskih sil najbolje angleške znamke, malo rabljene, se prodajo. Prikladni za vsak obrtniški obrat. Naslov pove upravo "Jutra". 11826

Auto 12/14 HP
Laurin Klement s sedetom v najboljšem stanju, se ceno prodaja, nadalje 1 dinamo A E G 0.7 HP 110 voltov, 160 vrtilnih obratov na minuto. — Naslov pove upravo "Jutra". 11827

Moško kolo
dobro ohranjen in pes škotski ovčar, dober čuvar, se prodaja. Naslov pove upravo "Jutra". 11901

Mlin za sadje in brinje
se ugodno prodaja. — Naslov pove upravo "Jutra". 12098

Znana registr. znamka
likerja "Triglar" Klausere s originalnim receptom se prodaja. — Reflektira se samo na resne interese, ker bi se av. sedanj. imetelj soudeležil. Ponudbe pod "Dobrih. nozmo" na upravo "Jutra". 11820

Kijavničar
se prav dobro ohranjen, hrastov sil evroev les, mat rujav barvan, "Jutra" pod "Jedilnica". 12094

Hruškove hlode
zdrave, ravne, na zvite, tudi javorjeve hlode sveže sečnje. Hlode ne izpod 30 cm debele in ne izpod 2 m dolge. Cenjene ponudbe v vagonih množinah s navedbo cene franko vagon na P. Hlgersperger, Celje. 11855

Več vagonov desk
13 mm in 15 mm, kupim. — Navesti je povprečno širino (medij) in ceno nakladna postaja pod "Jutra". 11953

Motorno kolo
s dvema prestavama, 8-4 HP., dobro ohranjeno, se kupa. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Motorno kolo". 12092

Večjo množino fižola
"Koka", kupim. Ponudbe s navodilo in v zvezi poslati na upravo "Jutra" pod šifro "Koka". 12088

Hiša v Kranju št. 38
z vrtom, napredaj. Cena Din 125.000. Ponudbe na Albin Jazbec, Kranj. 12087

Krasna enonadstr. vila
10 minut od Celja, 13 velikih sob, pritlični in 5. j. vrt, star park, 8 gospodarskih poslopj, fundus in mobilije po dogovoru, ceno napredaj. Pismene ponudbe pod "Vila" na Aloma Company, anonim. reklam. dr., Ljubljana. 12019

Bolj obširno posestvo
v boljšem kraju, najraje na štajerskem, se kupi. Vam se tudi na več let v najem. Tudi samojam s mojo hili v mestu, kjer je sedaj kolarska obrt. Naslov pove upravo "Jutra". 11975

Krasna hiša
z lepim vrtom in sadnikom na periferiji Maribora, se ceno prodaja. Več pove Felika Borušak, Trbovlje II. 12044

Hiša
v bližini Kranja, napredaj. Kupec ima takoj stanovanje na razpolago. Natančneje se polze pri Antonu Bldove v Kranju. 11807

Nova vila
s velikim urejenim vrtom in prostim stanovanjem, se ugodno prodaja. Ponudbe pod "Ugodna prilika" na upravo "Jutra". 11842

Usnjariji in lončarji!
Prodaj posestvo v Savinjski dolini, obkroženo s pešmi, plopi in vodno močjo. Več se polze pri Mariji Bob. Trbovlje I. 11334

Oddam lokal
v velikosti 20x10 m, v bližini Ljubljane. Lokal je za vsakovrstno podjetje uporabljiv. Ponudbe pod "Lokal" na upravo "Jutra". 11966

Iščem lokal
z velikimi toložbami na prometni ulici v središču Ljubljane, za neko veliko trgovino. Ponudbe pod "Frekventen" na Aloma Company, Ljubljana. 11938

Kupim trgovino
z mešanim blagom, kakor tudi specialno trgovino, bodisi v mestu ali na delu. Posrežovalci, ozir. svetovalci, dobijo v skladu kupljive primerne zasluhek. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Agilen". 11888

Gostilna
se išče v najem na prometnem kraju s ali pa brez posestva. Naslov pove upravo "Jutra". 11863

Pekarijo
vzame v najem samski pek v trgu ali na delu, če more bres konkurence in bi bil zavezan pripravljen lokal za trgovino. Naslov: Franc Grenko, Sv. Peter št. 15 pri Celju. 12062

Eleg. opremljena soba
išče mlad zakonik par brez otrok, event. s hrano in po možnosti z uporabo kopalnice. Ponudbe pod "Dobra najemnika" na upr. "Jutra". 12081

Soba
čista, mirna in s električno razsvetljavo, se išče za poskrbo ali brez nje. Po možnosti v centru ali v bližini tehnike. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Tehnik". 12086

Opremljena soba
lepa, mirna, s 2 posteljama, s souporabo kuhinje, se da takoj v najem. Pismene ponudbe na upravo "Jutra" pod "Takoj". 12033

Soba
s posebnim vzhodom, iščejo za 15. oktober trije gospodje brez hrane. Ponudbe bi poslali na upravo "Jutra" pod "15. oktober". 12016

Opremljeno stanovanje
dam zakonit dotičnemu, ki bi počeval francosko. Naslov v upravi "Jutra". 11972

Soba
eventualno s hrano, išče akademik za takoj. Ponudbe pod šifro "Akademik" na upravo "Jutra". 12030

Stanovanje brez hrane
išče dva dijaka, event. z zajtrkom. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Dijaki". 12097

Opremljena soba
lepa, mirna, sračna, s elektr. razsvetljavo, ev. porabo glasu, s posebnim vzhodom, v villi, tri minute od tramaja, se odda. Naslov pove upravo "Jutra". 12016

Lepa, opremljena soba
s posebnim vzhodom in elektr. razsvetljavo, v središču mesta, se odda dvema gospodinjam, ev. tudi s hrano. — Naslov pove upravo "Jutra". 12087

Mesečna soba
s hrano, se takoj odda gospodu ali dijaku. Istotam se prodaja krasna popolnoma nova simaka suknja in dve narobrni svetilki. — Naslov pove upravo "Jutra". 12058

Opremljena soba
išče soliden šelezn. uradnik za takoj. Cenj. ponudbe pod "Soba takoj" na upravništvo "Jutra". 12095

Opremljeno sobo
išče zakonik par brez otrok. Plača do 2000 K mesečno. Ponudbe se prosil na upravo "Jutra" pod "Brez otrok". 11585

Kapital
Posojilo 500.000 Din
iščem proti dobrim obrestim. Ponudbe pod "Sigurnost z jamčenjem" na upravo "Jutra". 12034

Kompanjon se sprejme
za stare in dobro vplejano tovarno, dobiček izkazljiv — vodna moč — s primernim kapitalom. Ponudbe pod šifro "Leta 1896" na upravništvo "Jutra". 12085

Družabnik
ali družabnica, se sprejme v dobro ludo trgovino na zelo prometnem in lepem kraju na periferiji Maribora, se ceno prodaja. Več pove Felika Borušak, Trbovlje II. 12044

Posodim 50.000 Din
za 6 mesecev na prvo mesto proti dobrim obrestim. Ponudbe pod šifro "Sigurnost". 12026

Gostilničar
se išče, ki prevzame gostilno na račun in je obremenjen družabnik dobrih kmetov, trgovci s živino, s nekaj več kapitala. Naslov pove upravo "Jutra". 12069

50.000 Din
proti dobri garanciji s hili in visokim obrestim, iščem za takoj. Pod šifro "Dobra garancija" na upr. "Jutra". 12079

Družabnika
s kapitalom od 100 do 200 tisoč dinarjev, iščem za vstop v dobrih kmetov podjetje. Hodelovanje, če ni moč, ni potrebno. Lokal na razpolago v središču mesta v večjem mestu v Sloveniji. — Ponudbe pod šifro "Mianufaktura" na upravo "Jutra". 12077

Dopisovanje
tri mladeniči
trg. naobrazeni, šele živahne korespondence z gšč. od 17 do 20 let, prijazne zunanosti. Ponudbe s sliko pod "Angleček", "skrateljček", "Ljubeček" na upr. "Jutra". Tajnost z jamčenjem. 12055

28letni obrtnik
v stalni službi, duševno osamljen, šeli poravnava z gospodino do iste starosti, ki je dobra v gospodinjstvu in vsega arca. Pod šifro "Srečna jesen" na upravo "Jutra". 12031

Kateri osamljeni gospod
bi rešil osamljeno rožo v trnju cvetoč? Cenjene dopise na upravo "Jutra" pod "Roža v trnju". 12050

Veselega dopisovanja
s inteligentnima gospodoma želita veselje gospodini. Pod šifro "Mora" in "Bleda" na podružnico "Jutra", Celje. 12061

Ženitve
Gospodična
stara 25 let, s lepo 8 let staro deklico in sparno sobno opremo, šeli snanja s značajnim obrtnikom, najraje s samostojnim krojačem, nemškega mišljenja. — Videti s snim ali dvema otrokoma ne izključeni. — Pismene ponudbe v nemškem jeziku na upravo "Jutra" pod šifro "Skupno delo". 12042

Aktivna učiteljica
zdrava in krepka, šeli poročiti gospoda s 42 ali več leti. Oglašje na upravo "Jutra" pod "Učiteljica" do nedelje. 12000

Trgovina
specerijske, izdelovalne stroke ter s dek. pridiki in šnanjem, dobro vplejana, se odda v najem, event. prodaja s inventarjem vred, na zelo prometnem kraju v Ljubljani. Potreben kapital 100.000 do 150.000 Din. Več se polze pri A. Pavliš, Ljubljana, Abacijeva cesta 15, od 12 do 2, ure pop. in od 7 do 8, ure svečer. 11178

Znanja z gospodino
stara do 28 let v svrhu prireditve, šeli inteligentna in dobro situirana obrtnik, star 31 let, prijetna zunanost, s večjim premoženjem v gotovini, več strokovno gostilničarske obrti. Mlade vdove niso izključene. Cenj. dopise s sliko se prosil pod "Podjeten trgovec" na podružnico "Jutra" v Mariboru. 12064

Glavni
Glasovir za učenje
se po niski cenj. prodaja. — Naslov pove upravo "Jutra". 12084

Klavir
kratak, dm, zelo dobro ohranjen, prodam po ugodni cenj. Naslov pove upravo "Jutra". 12011

Glasovir
dobro ohranjen, prodam radi pomanjkanja prostora, istotam se prodaja novi otoman. Naslov pove upravo "Jutra". 11869

Živali
«Doberman»
poldrugo leto starega, valed premeštitve takoj ceno prodam. — Naslov pove upravo "Jutra". 12021

Razno
Simon Klimanek
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6
Izdelujem obleke po meri in najugodnejšem kroju. Jamčim za najelegantnejšo izdelavo. V zalogi anglaško in češko blago. 214

Svojo brivnico
priporočam. Prvovrstno britje in striženje las, M. Bukovčan, Kralja Petra cesta 27, Celje. 11942

Rabljene britvice
"Gillete", "Mem" in velike, se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji Anton Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1. 216

Novi vinski sodi
(bačve) v vseh velikostih, se dobe in popravljajo pri Fran Repiču, Ljubljana, Trnovo ulica 11. 11828

Najfinejši furnir
slovanski hrast, ekotičen, rožnati jasev, mahagoni, beli javor, amerišanski oreh, neparana in parana bukove ter hrastove deske, popolnoma suhe, 7 let, debelina 30 in 40 mm, imn vedno v zalogi Tovarna stolov Jos. Stalder, Ljubljana, Sodna ulica 11. 11828

Novosti
Čevljarstvo lepilo
iz gumijev raztopnine za obrobjenje gornjih delov itd. razpoložila Garancija — J. Gagel, Ljubljana, Sv. Petra cesta 84. 7. 10589

Ribje ošje
zajamčeno pristno, najboljšo norveške znamke došlo. — Lekarna Bakarčić, Karlovska cesta št. 2. — Direktni import iz Kristijanije! 11921

Josip Matek
Ljubljana, Dalmatinova ulica. Specijelno izdelovanje predpisanih ročnih del. Sprejema privatna in trgovska naročila. Cist tlak, najnovejši vzorci. 12091

Modistka Iva Šiler
Kongresni trg 6 — prodaja vsakovrstne damske in dekliske klobuke in nakitja po zmisljanih cenah. Izdeluje novosti in popravila. 12009

Ugodno!
Proda se takoj
tvornica za ogledala
in brusilnica stekla, urejena z najmodernejšimi stroji, s pogonom na vodo, dalje delavnica za izdelavo ročnih ogledal s kovinastim okvirjem. Objekt se nahaja v Dalmaciji. Naslov se izve pri Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 5333

Kupujem po najvišjih cenah
stare
umetne zobe
Karnar, hotel Tratnik
Sv. Petra cesta, soba št. 1

Išče se
družbenik
s komercialno izobrazbo in vlogo 250.000 Din za veliko tovarno kovinske stroje v Sloveniji. Dopisi pod "Lepa bodočnost" na upravo "Jutra".

Sijajna eksistenca!
Iščem za vse ozemlje Slovenije, Hrvatske, Srbije in Bukovine po enega zmožnega glavnega zastopnika

za organizacijo in za razpečevanje svojih predmetov, ki so patentirani in postavno zavarovani ter se v veliki množini skoro povsod uporabljajo. Nudim ob živahni in ugodni delavnosti v resnici zelo lep dohodek, ki zahteva pač smotrnost in energično delovanje. Potrebna sta organizacijski talent in nekoliko izveč banosti v potovanju, ker je pozicija stalna in se razpoložanje vrši obnemom. V vsaki deželi bom imel zalogo, za prevzem katere je potreba 80 do 40.000 Din kapitala. Reflektantje, ki se naj hitro odločijo in katerim je ležeče na tem, da si ustvarijo dobro eksistenco, naj se obrnejo na mojega ravnatelja g. Urbacha, s katerim lahko govorijo sedaj v hotelu «Slon» v sredo in četrtek od 9. do 12, ure popoldne in od 3. do 5. ure popoldne. 5321

Tvornica blagaj St. F. & M. Litwin
prej S. Werthelmer, družba z o. z. Oddelek: Sklicevalni aparati.

Potrji globoke žalosti
naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, brat in stric, gospod

FRANC ZIHERL
trgovec in posestnik

v torek ob 16. uri po dolgi mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, v 73. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek ob 1/2. 17. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

ŠKOFJA LOKA, dne 9. oktobra 1923.

5337

Žalujochi ostali.

POZOR!
TRGOVCI IN TOVARNARJI V JUGOSLAVIJI.

Začel sem izdelovati različne zaboje po naročilu, po primerni cenj po dogovoru. Se priporoča: 5236

TVRDKA FRAN ŠVIGELJ,
lesna industrija na Bregu, pošta Borovnica.

ПОБОР!
Трговци и творничари
у Југославији.

Почео сам израђивати различите сандуке по наручници, уз примерену цену према договору. — Препоручу се четртка ФРАН ШВИГЕЉ, индустрија дрвенина на Брегу, пошта Боровница. 5236

Kupujem po najvišjih cenah
stare
umetne zobe
Karnar, hotel Tratnik
Sv. Petra cesta, soba št. 1

Išče se
družbenik
s komercialno izobrazbo in vlogo 250.000 Din za veliko tovarno kovinske stroje v Sloveniji. Dopisi pod "Lepa bodočnost" na upravo "Jutra".

Sijajna eksistenca!
Iščem za vse ozemlje Slovenije, Hrvatske, Srbije in Bukovine po enega zmožnega glavnega zastopnika

za organizacijo in za razpečevanje svojih predmetov, ki so patentirani in postavno zavarovani ter se v veliki množini skoro povsod uporabljajo. Nudim ob živahni in ugodni delavnosti v resnici zelo lep dohodek, ki zahteva pač smotrnost in energično delovanje. Potrebna sta organizacijski talent in nekoliko izveč banosti v potovanju, ker je pozicija stalna in se razpoložanje vrši obnemom. V vsaki deželi bom imel zalogo, za prevzem katere je potreba 80 do 40.000 Din kapitala. Reflektantje, ki se naj hitro odločijo in katerim je ležeče na tem, da si ustvarijo dobro eksistenco, naj se obrnejo na mojega ravnatelja g. Urbacha, s katerim lahko govorijo sedaj v hotelu «Slon» v sredo in četrtek od 9. do 12, ure popoldne in od 3. do 5. ure popoldne. 5321

Tvornica blagaj St. F. & M. Litwin
prej S. Werthelmer, družba z o. z. Oddelek: Sklicevalni aparati.

Potrji globoke žalosti
naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, brat in stric, gospod

FRANC ZIHERL
trgovec in posestnik

v torek ob 16. uri po dolgi mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, v 73. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek ob 1/2. 17. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

ŠKOFJA LOKA, dne 9. oktobra 1923.

5337

Žalujochi ostali.

Zahvala.

Ob času, ko nam je neizprosna usoda iztrgala s kruto roko iz naše srede navse ljubljeno mamico, soprogo itd.

<